

Ko sem dojel, da iz odprtine v zemlji teče voda,

sem postal neznansko dobre volje. *Kakšna kopalnica na prostem!* Voda se ni stekala v umivalnik niti v kuhinjsko korito ali v bide, ampak je napolnjevala kotanjo med skalami. Bila je prozorna, bistra, čudovita. Zakadil sem se vanjo in pil, se namakal, se umival. Voda se je prelivala čez rob kotanje, vanjo pa je pritekala nova, neskončna voda. Čeprav sem bil kmalu povsem čist, sem se še zmeraj namakal. Nato sem zlezal iz kotanje, se otresel, zleknil sem se na sonce in zadremal.

- Zbudil me je glas, ki sem ga dobro poznal: "Lej ga, lej, a ni tole naš Aksel?"

Gašper z Benijem! Stekel sem k njemu, bil sem ga strašno vesel.

"Kaj pa ti tle delaš? A si jo spet pobrisou?" je vprašal Gašper.

Oj, kolega Kožuh, me je pozdravil Beni.

*Kaj bom jaz še vse postal, preden bom vreme nar! Naj mu vrnem?
Zelo kožuhast ni, zato raje:*

Oj, prijatelj Tepih.

Beni me je polizal.

Milo sem gledal Gašperja. *Ne izdaj me, prosim.* Razumel je.

"Brez skrbi," je rekel. "Če bi bil jaz pes, bi tud kidnu. Ne bi pustu, da me majo za človeka. Sej tud človk ne sme pustit, da ga majo za psa. Sam zdej pa res ne vem, kaj nej nardim. Pejd z nama na sprehod, dej, ta cajt bom pa jest fajn premislu. Nč se ne boj, kr prid. Dej, prid. Lepo zraven mene hod, ker nimam še enga povodca."

Ubogal sem ga, z veseljem. Tudi mamico sem ubogal, vedno do zdaj. V četrtek sem se ji prvič izneveril, v soboto pa drugič. Beni je skakal zraven mene in bevskal:

Pejva, Kožuh, pejva.

Poskočil sem od sreče, da sem svoboden in čist. S široke poti smo zavili na ozko stezo med drevesi. Česa takega še nikoli nisem videl, no, razen na televiziji. Kakšna drevesna gneča! Drevo zraven drevesa, kakor sto Davorjev zraven stotih mamic, vmes pa grmovje in manjša drevesa. Tu je Gašper Benija spustil s povodca. Takoj sva se zakadila s poti, vohljala po grmovju, v zraku je bilo toliko vonjev, da sem jih težko ločil, prerivali so se med seboj in se borili za prvo mesto v mojem smrčku. Z Benijem se nisva oddaljevala od Gašperja, ves čas sva se držala tako blizu, da sva ga še lahko videla. Pogovarjala sva se o drevesih. Vse je poznal: bukev, hrast, smreko, gaber, lesko. Vsake toliko mi je prišlo na misel, da moram h Gašperju in preveriti, ali je že razmislil, kaj bo z mano. Razložil mi je:

“Tle midva hodva vsako jutro, veš. Zjutrej smukneva v hrib, popoldne v park. Med tednom greva bl zgodej, še pred mojo službo, ampak dons je sobota, pa sva mau pozna. Kaj so pa teb nardil, da si pobegnu? A so te hotl kastrirat?”

Vdano sem ga pogledal. *Ja, hoteli so me kastrirati, in čeprav ne vem, kaj to pomeni, sem se ustrašil.* Iskal sem po spominu in po vseh oddajah, ki sem jih gledal, našel sem besede: *nadzirati, dirigirati, obirati, kritizirati, umirati.* Nisem pa našel *kastrirati.*

“Sej te razumem, veš, ti bučka moja luštkana,” je rekel. S tem mi ni prav ničesar pojasnil, samo potolažil me je malo. Zakadil sem se v grmičevje, Beni je tekel ob meni.

Tako smo prišli iz gozda in se znašli na čistini, kjer ni bilo dreves, trava je bila na kratko postržena, samo eno drevo je raslo sredi pričeske, pod njim pa je stala miza s klopjo.

Ko sem se ustavil na robu,

je Gašper rekel: “Tole je moja parcela, vidiš, Aksel. Mizo in klopco sem naredil iz podrtega drevesa. Vidva kr laufejta, jaz se bom pa tle usedu, moram nekej napisat.”

Iz majhnega nahrbtnika je izvlekel zvezek in svinčnik, sedel za mizo in si začel s prsti masirati čelo. Ampak Beni ga ni pustil pri miru. Stekel je k njemu, sedel in ga pričakujoče gledal. Vedel sem, da bi rad palico, in Gašper je to razumel. Vstal je, stopil do roba frizure, pobral palico in nama jo vrgel. Oba sva tekla za njo, Beni je bil tokrat hitrejši in jo je ujel že v zraku. Občudoval sem ga, res je pravi atlet. Verjetno pa je vedel, da mora zdaj pustiti gospodarja pri miru, zato se je s palico sam podil po travi in me vključil v igro. To je bila druga varianta harmonke. Beni je tekal s palico med zobmi, se metal po tleh, jo grizel, jaz pa sem ga lovil tako dolgo, dokler mu ni palica ušla iz gobca, zgrabil sem jo in tekel, da je lahko on lovil mene. *Zgrabi, šavsni, izpusti, popusti, primi, teci ... Bravo, Kožuh, bravo, dobro ti gre! Skoči, spodvij tace, podaj, hvala, na, podam nazaj, greva vštric, laufaj, pazi, stor, no, za las je šlo!* Od časa do časa mi je pogled ušel h Gašperju pod drevesom, ki je lezel globoko v svoj zvezek. Vse bi bilo popolno, če me ne bi skrbelo, kakšen bo rezultat masiranja čela. Vedno manj živahno sem tekal in vse pogosteje pogledoval proti njemu.

Naenkrat je sunkovito vstal, kot da bi se spomnil nečesa, kar je treba nujno opraviti, zvezek je s pokom zaprl, ga pospravil in poklical:

“Fanta, gremo!”

A zdaj sem pa že fant?

Bo treba ubogat, fant, je rekel Beni.

Čakal sem, da mi Gašper pove, kako se je odločil. Nazorno sem se mu približal, da bi ja pogruntal, kaj hočem.

“Ja, ja, saj vem,” je rekel. Spet dokaz, da bere misli. “Oblubu sem ti. Sej tuhtam, brez skrbi.” Odpravili smo se nazaj skozi gozd. Oba z Benijem sva hodila ob Gašperju.

“Tkole sem se odloču,” je začel. “Zdej boš šel z mano k men domov. Naš Beni ma kočo in ogrado na dvorišču, zunej žvi.

Dons ostaneš pr ns. Tvoja skrbnica bo zihér popoldne pršla pote. Pogovoru se bom z njo in ji reku, da bom jaz poskrbu zate, če te ne vzame nazaj. In če bom jaz poskrbu zate, bom najdu fajn familjo. Poznam dost ljudi, ki bi te mel radi. Se strinjam, da nisi tulipanček, piskr za rože in ne vem, kaj še vse.”

Načrt je zvenel grozeče. *Nova družina? O, ne, rad imam svojo mamico!*

“Sam zdej me morta pa res ubogat, ker mam sam en povodec in vaju ne morem obeh prvezat, zato ne bom nobenga. Lahko gresta naprej in me počakata pr izviru. Potem pa zraven mene do doma, kot da sta na špagi.”

Oba sva pomahala z repom, kar pomeni privolitev, če mogoče kdo ne ve. Nisem razumel, kje se dobimo, vendar sem se popolnoma zanesel na Benija, ki je bil miren, zato sem vedel, da mu je vse jasno. *Kar za mano,* je rekel. Tekel je naprej, sledil sem mu, prišla sva do vode. *Aha, to je izvir! Koliko novih stvari, ki obstajajo zunaj televizorja, sem že spoznal, odkar sem pes! Ampak ... nova družina! To ne bo dobro. Ne in ne!*

48

49

Ko smo prišli na dvorišče,

smo srečali eno žensko in dva enaka fanta. Prvi je pometal potko pred hišo, drugi se je vozil po njej na rolki. Poznam ta šport, gledal sem oddajo *Vsi na rolko*. Ženska je zalivala rože v loncih pred vhodom, Beni je stekel k njej, jaz pa nisem vedel, kako naj se obnašam, zato sem se raje držal na razdalji.

“Kje si pa dobil tega prisrčnega psička?” je vprašala Gašperja. Ta je stopil k njej in jo poljubil. Tudi jaz sem stopil k njej, vendar je nisem poljubil.

“Tisti je, sej sem ti pravu, iz parka. Ušel je uni puncu, k sm ji posodu robec. Nej počaka tle, stoprocentno bo pršla pogledat, povedal sem ji, kje žvim. Če ne pride, ga bom pa v zavetišče peljal, da bodo s čipa prebral, kam spada.”

“Kok je fleten,” je rekel fant, ki se je vozil na rolki. Pripeljal se je do mene. Ponudil sem se mu v čohanje. Zraven je prišel tudi njegov dvojnik.

“Pa je res lep,” je potrdil. Oba ste me božala, Beni pa se je postavil zraven:

Čakaj, čakaj, Kožuh, a nisi ti samo na obisku?!

Oprosti, no, Tepih, saj veš, da mi paše.

Dobro, naj ti bo. Dokler boš tukaj, si deliva hrano, streho in čohanje. Ampak jaz imam prednost.

“Daj, no, Beni, vse je v redu,” je rekel eden od fantov. “Še zmeraj si prvi.” Očitno v Gašperjevem krdelu vsi berejo misli.

“Pasma?” je Gašperja vprašala ženska. *Kaj pa je spet to? Pas ma? Ne, nimam, gospa, imam pa ovratnico.*

“Najbrž je mešanc,” je rekel Gašper. “U zavetišču bojo vedli.”

Tudi jaz sem mešanec, mi je prišepnil Beni. Potomec dveh mešancev.

Aha, mešanca sva. Ne kavalirja ne rastlini, ampak nekaj vmes. Kaj je čip, kaj zavetišče, po čem bodo vedeli, kam spadam? Brskal sem po svojem televizijskem spominu, našel pa samo reklamo za pasje kolačke. Pekle so me tace, bil sem čisto crknjen in tudi lačen, saj sem od doma pobegnil še pred zajtrkom.

Gašper naju je spustil v široko ogrado pod drevesom, zleknila sva se v senco, zamižal sem in skoraj zaspal, miren pa nisem bil, ker te lakota naredi živčnega.

Če spiš zunaj, drži ušesa pokonci, mi je razložil Beni. Da imaš vse pod kontrolo.

Prav, bom poskusil.

Napel sem ušesa in jih dvignil, ampak vsakič, ko me je zmanjkalo, so mi padla dol.

Ne morem, ne stojijo, če zaspim.

Natreniraj. Pazi. Napni. Tako, ja. In zdaj vključi stikalo zadaj.

Stikalo?

Ko smo prišli na dvorišče,

smo srečali eno žensko in dva enaka fanta. Prvi je pometal potko pred hišo, drugi se je vozil po njej na rolki. Poznam ta šport, gledal sem oddajo *Vsi na rolko*. Ženska je zalivala rože v loncih pred vhodom, Beni je stekel k njej, jaz pa nisem vedel, kako naj se obnašam, zato sem se raje držal na razdalji.

“Kje si pa dobil tega pristrčnega psička?” je vprašala Gašperja. Ta je stopil k njej in jo poljubil. Tudi jaz sem stopil k njej, vendar je nisem poljubil.

“Tisti je, sej sem ti pravu, iz parka. Ušel je uni puncu, k sm ji posodu robec. Nej počaka tle, stoprocentno bo pršla pogledat, povedal sem ji, kje žvim. Če ne pride, ga bom pa v zavetišče peljal, da bodo s čipa prebral, kam spada.”

“Kok je fleten,” je rekel fant, ki se je vozil na rolki. Pripeljal se je do mene. Ponudil sem se mu v čohanje. Zraven je prišel tudi njegov dvojnik.

“Pa je res lep,” je potrdil. Oba ste me božala, Beni pa se je postavil zraven:

Čakaj, čakaj, Kožuh, a nisi ti samo na obisku?!

Oprosti, no, Tepih, saj veš, da mi paše.

Dobro, naj ti bo. Dokler boš tukaj, si deliva hrano, streho in čohanje. Ampak jaz imam prednost.

“Daj, no, Beni, vse je v redu,” je rekel eden od fantov. “Še zmeraj si prvi.” Očitno v Gašperjevem krdelu vsi berejo misli.

“Pasma?” je Gašperja vprašala ženska. *Kaj pa je spet to? Pas ma? Ne, nimam, gospa, imam pa ovratnico.*

“Najbrž je mešanc,” je rekel Gašper. “U zavetišču bojo vedli.”

Tudi jaz sem mešanec, mi je prišepnil Beni. Potomec dveh mešancev.

Aha, mešanca sva. Ne kavalirja ne rastlini, ampak nekaj vmes. Kaj je čip, kaj zavetišče, po čem bodo vedeli, kam spadam? Brskal sem po svojem televizijskem spominu, našel pa samo reklamo za pasje kolačke. Pekle so me tace, bil sem čisto crknjen in tudi lačen, saj sem od doma pobegnil še pred zajtrkom.

Gašper naju je spustil v široko ogrado pod drevesom, zleknila sva se v senco, zamižal sem in skoraj zaspal, miren pa nisem bil, ker te lakota naredi živčnega.

Če spiš zunaj, drži ušesa pokonci, mi je razložil Beni. Da imaš vse pod kontrolo.

Prav, bom poskusil.

Napel sem ušesa in jih dvignil, ampak vsakič, ko me je zmanjkalo, so mi padla dol.

Ne morem, ne stojijo, če zaspim.

Natreniraj. Pazi. Napni. Tako, ja. In zdaj vključi stikalo zadaj.

Stikalo?

Ja, to je ena tipka tam zadaj, povezava na ušesa. Imej ves čas vklopljeno.

Aha, ušesa, tipka za ušesa ...

Pozorno sem razmišljal, kateri del glave mora delovati, da ušesa ostanejo pokonci. O, prašiček Matiček, to pa res ni lahko. Kako naj spim, če moram ostati buden?

Ja, tista, ja, tista je za ušesa. Tam pritisni, saj bo šlo. Zdaj pa obdrži vključena, super, ne spusti več. Ko boš zaspal, bo držalo, mi je prigovarjal Beni.

Ležal sem, se pretegoval, mislil na ušesa in spet malo zadremal.

Eno uho ti dela, drugo pa ne, me je opozoril.

Dobro, daj mi malo mir, prosim. Saj lahko ti poslušáš za oba.

Za danes naj bo, ker si začetnik.

Končno bi lahko zaspal, če mi ne bi vedno bolj krulilo po trebuhu.

Vsakič ko me je zmanjkalo, sem se zbudil od kruljenja.

A tukaj nič ne jeste? sem vprašal Benija.

Pol ure po jutranjem sprehodu. Čez pet minut, je mirno rekel.

Kako veš?

Imam strenirano. Točno vem. Ko si rečem: zdaj bom jedel, odprem oči in v tistem se Gašper prikaže s krožnikom na stopnicah.

Tudi jaz bi rad natreniral svoja ušesa in svojo uro. Takoj sem začel vaditi. Shranil sem občutek, koliko je pet minut, ker je toliko časa preteklo do takrat, ko je prišel Gašper s posodo, iz katere je tako dišalo, da je moj želodec hotel preskočiti ograjo.

“Tle mata mau makarončkov s pasjo radostjo. Tkole. Damo lepo na pol, tle maš ti, Beni, tle pa ti, Aksel.”

Dobila sva vsak svojo porcijo.

Ti je všeč? me je vprašal Beni s polnim gobcem.

Prima, sem odgovoril, s prav tako polnim gobcem. Kaj pa je pasja radost?

Tele majhne klobasice.

O, mamica moja, kako so radostne, sem rekel. Najboljša hrana v mojem življenju, poleg čevapčičev pri Cilki.

V glavi so mi zadonele grožnje: driska, vetrovi, bruhanje, izpuščaji, srbečica, izpadanje dlake, žolč, zajedavci ...

Gašper, ki je prišel pogledat, kako nama gre, in ki bere misli, je rekel:

“Ne sekiraj se, mali. Vem, da nis navajen take hrane. Nau ti škodla. Mi našmu Beniju ne dajemo briketov, ampak polento, makarone, riž, pa zmerej mau mesa zraven, govedino iz župe al pa tele klobasce. Nobenih težav nima.”

Spomnil sem se, da sem jutranjo drisko dobil od strahu in ne od hrane. Gašperju sem verjel. Do čistega sem polizal krožnik. Potem sem odplaval in pozabil na vse, kar se mi je v življenju hudega zgodilo. Eno uho mi je uspelo obdržati pokonci. *Za začetek ni slabo, jutri bo že bolje šlo.*

Ko sem ravno lepo zaspal,

me je ruknil glas, ki je zavpil: “Profesor!”

Skočil sem pokonci. Kličejo mene? Imel sem že toliko nazivov, da se mi je zdelo vse možno. Oh, ne, zagledal sem Davorja. Stopil je iz avtomobila in klical nekakšnega profesorja.

Kdo je pa ta frajer? me je vprašal Beni.

Privesek od moje mamice. Davor Krivec, ki je kriv, da sem izgubil službo na kavču.

Na kavču? Kje pa je to?

Ti bom povedal, samo tole bi rad slišal ...

“Ja, dober dan, gospod profesor!” je tulil Krivec in hodil proti hiši.

Iz avta je izstopila še mamica v svetlo modri obleki in belih natikačih, sledila je privesku. Gašper je stal pred hišo, v rokah je držal skledo solate, ki jo je ravnokar nabral.

“Krasno, da se vidiva!” je rekel Davor, ko je prišel do njega.

Kdo je profesor? sem vprašal Benija.

Gašper.

Je profesor?

Ja. In pisatelj. A nisi vedel?

Kako naj bi vedel? Kaj pa dela profesor?

Uči.

Mlade pse?

Ne, mlade ljudi.

A!

Medtem je k meni priplaval znani glas:

“O, srček moj, kje si bil? Pa se me ja nisi bal? Saj te ne bi kregala, no! Pridi k meni, pridi!”

Mamica se je približala vratom ograde in jih začela odpirati.

Nisem vedel, kaj naj storim. Pol mene bi steklo k njej, pol mene proč. Pol psa bi se še naprej hranilo z dietnimi briketi, pol ga je hrepenelo po makaronih s pasjo radostjo.

Ker se nisem mogel pretrgati na pol, sem se cel zavlekel v Benijevo kočo in se delal mrtvega. Beni je šepnil:

Jo bom jaz potolažil.

Stekel je k njej in tako mahal z repom, da je metalo pesek na vse strani. Pobožala ga je in zaklicala Gašperju:

“Vaš mi zaupa, naš pa ne.”

“Pusti ga, no, ljubica,” se je vmešal Davor. “Pridi sem, glej, tale gospod je moj bivši profesor Gašper Ažman!”

“Sem slišala,” je rekla mamica, se oddaljila od naju z Benijem in šla proti Gašperju. “Ne bi verjela.”

“Ne bi, ne? Saj znam tudi lepo govoriti, brez skrbi. Moj pouk teče v brežhibni, knjižni slovenščini. Bo držalo, mladi gospod?” je bil Gašper naenkrat ves pravilen.

“Ja, seveda, saj učite slovenski jezik s književnostjo,” je rekel Davor.

Mamica je profesorju ponudila roko. Ta je najprej odložil skledo na stopnice in potem sta se rokovala. “Metka Fišer sem. Prav dobrega mnjenja o meni si niste mogli ustvarit. Oprostite za včeraj. Vidim, da ste res kavalir.”

Je rekla kavalir? Ne me basat! Kako bi lahko takrat, ko me je izbirala, namesto mene vzela Gašperja?

“Vse je v redu, gospodična Metka,” je rekel Gašper.

“Metka je moja punca,” se je pohvalil Davor.

“Me veseli,” je rekel Gašper. “No, tamle sta moja sinova, dvojčka Simon in Jakob.”

Fanta sta se približala.

“Sanja, prideš ven?” je poklical skozi vhodna vrata.

“Takoj,” se je slišalo iz hiše.

Povabil je Davorja in Metko za mizo na vrtu. Jakob in Simon sta sramežljivo stala pod drevesom, eden je držal žogo, drugi se je vlekel navzgor po špagi, ki je visela z veje, oba sta opazovala trojico.

“Si diplomiral?” je Gašper vprašal Davorja.

“Seveda, končal sem pravno fakulteto, v odvetniški pisarni delam.”

“A dej no! Advokat!” je rekel Gašper. “No, sej si že na gimnaziji kazal talent za pravičnost. Veste, gospodična Metka, tale služba tle, na gimnaziji, je blo moje prvo delovno mesto. Zarad tega sem se tud preselu z Gorenjske sem dol, na Primorsko. Tle sem spoznou ženo, Sanjo ... Še mejhno punčko mava, lih zbudila se je. Jakob, Simon, pejta pomagat mami. Na, Jakob, nes solato not!”

Fanta sta se prav počasi primajala k očetu in se potem odmajala v hišo.

“No, v glavnem,” je nadaljeval Gašper. “Je pa res fino, da smo se tkole srečal. Z Metko sva se že dvakrat vidla dol, v parku. Kje pa vidva žvita? Sta še pri starših?”

“Jaz sem se odselila. Delam na banki, imam svoje stanovanje, starše pa v Ljubljani,” je rekla Metka. Poznal sem jih. Večkrat sva jih obiskala.

“Jaz sem še pri mami, očeta nimam več,” je rekel Davor. “Ampak z Metko razmišljava o poroki.”

Uf, tega pa nisem vedel, sem šepnil Beniju.

Slabo kaže. Držal ji boš obleko, nosil venček na glavi, plesal z vrtnico med zobmi.

Pes se usmili! sem zavzdihnil.

Iz hiše sta prišla fanta, seveda nisem ločil, kateri je Jakob in kateri Simon. Eden je v naročju nosil majhno deklico, še zaspano, saj je mežikala, ko so prišli na sonce.

“Tole je naša Hana,” je rekel Gašper.

Med vhodnimi vrati se je prikazala Sanja s pladnjem, na katerem je nosila vrč in kozarce. Še vedno sem se stiskal v notranjosti pasje ute. Beni je ležal zunaj, tudi on je budno spremljal dogajanje.

Cirkus, kaj? me je dražil. Mogoče boš na ohceti vrtel žogo na smrčku, hodil po vrvi in zbiral prispevke za poročno potovanje v Dominikansko republiko.

Fant, me skrbi, sem pojamral.

Nisi mi povedal, kaj je to kavč.

Moja izgubljena domovina, sem zavzdihnil.

Ko so tako sedeli, pili, jedli,
govorili, se smejali,

sem v nosnice ujel vonj po kruhu, siru, pršutu in salami. Pladnji, ki so pristali na mizi, so bili kraljevsko obloženi. Povzročali so mi trpljenje. Za dobrote sem vedno lačen. Vlekel sem hrano v smrček in pogovore na ušesa. Izvedel sem, da je tudi Gašperjeva žena profesorica in je učila Davorja matematiko. Ko je hodil na gimnazijo, Gašper in Sanja še nista bila poročena, zato je bil naš Krivec presenečen, ko ju je videl skupaj. To je bil sploh dan presenečenj. Največje pa je prišlo malo za tem.

Hana, ki še ni hodila, je ves čas sedela v naročju pri svoji mami, potem pa je kar naenkrat stegnila rokice proti Metki. Ta se je tako raznežila, da so se mi od ljubosumja dvignile dlake. Vzkliknila je:

“Otrok čuti, da bom tudi jaz mamica!” Prijela se je za usta, kot da bi se ustrašila tega, kar je rekla. “Joj, pa nisem mislila povedat!”

Kaj pa je to takega? Da bo mamica tudi mamica? V čem je novost?

“Sem prav slišala?” je vzkliknila Sanja.

“Prav, prav,” se je zahihitala Metka in se igrala s prstki male Hane, ki ji je zdaj sedela v naročju. Čemu se je Sanja čudila? Pogledal